

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2849

Vragen van de leden **Mutluer** en **Piri** (beiden GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *burgers die de grens menen te moeten bewaken* (ingezonden 17 juni 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 19 augustus 2025) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2688

Vraag 1

Kent u de berichten «Burgers doen zelf «grenscontroles» bij Ter Apel, politie ziet niets strafbaars»¹ en «Opnieuw «grenscontrole» door groep burgers, dit keer bij Sellingen»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u in een feitenrelaas weergeven waaruit (tot op het moment van beantwoording van deze vragen) de genoemde «grenscontroles» bestonden? Waaruit bestonden de handelingen van de zelfbenoemde grenscontroleurs? Op welke wijze hebben zij automobilisten benaderd, laten stoppen, vragen gesteld of op andere wijze getracht hen te controleren? Hoe veel zelfbenoemde grenscontroleurs waren daarbij betrokken en hoe vaak hebben deze grenscontroles plaatsgevonden? Wat waren de locaties van de controles? Wat heeft de politie ondernomen?

Antwoord 2

De politie heeft mij het onderstaande feitenrelaas gegeven:

- Zaterdag 7 en zondag 8 juni kwamen berichten binnen over de zogenoemde «burgergrenscontroles» bij Ter Apel. De politie is ter plaatse geweest. Er waren ongeveer 30 personen aanwezig die in gele hesjes herkenbaar waren. Zij voerden geen strafbare handelingen uit toen de

¹ Nu.nl, 8 juni 2025, Burgers doen zelf «grenscontroles» bij Ter Apel, politie ziet niets strafbaars (<https://www.nu.nl/binnenland/6358511/burgers-doen-zelf-grenscontroles-bij-ter-apel-politie-ziet-niets-strafbaars.html>).

² RTV Noord, 15 juni 2025, Opnieuw «grenscontrole» door groep burgers, dit keer bij Sellingen (<https://www.rtvnoord.nl/112/1312038/opnieuw-grenscontrole-door-groep-burgers-dit-keer-bij-sellingen>).

politie ter plaatse was. De politie heeft dan ook geen strafbare feiten op heterdaad geconstateerd. De politie is met deze burgers in gesprek gegaan met als doel de controle te stoppen en ze hebben de identiteit gecontroleerd. Er was geen sprake van (andere) strafbare feiten.

- De lokale driehoek (gemeente, OM en politie) heeft zich na deze eerste initiatieven nadrukkelijk uitgesproken: grenscontroles zijn voorbehouden aan de Koninklijke Marechaussee en controles door burgers zijn onacceptabel. De politie houdt sindsdien actief toezicht, op straat en online. Ze treden op wanneer nodig, door mensen aan te houden of een proces verbaal uit te schrijven.
- Op zaterdag 14 juni kwamen opnieuw meldingen binnen over zogenoemde grenscontroles door burgers, dit keer bij Groningse Sellingen. Ook hier heeft de politie een groep van ongeveer 30 burgers, waarvan een aantal met gele hesjes, aangetroffen. Ook deze groep was niet aan het controleren toen de politie ter plaatse was en er was geen sprake van (andere) strafbare feiten. Ook hier heeft de politie de personen aangesproken en dringend verzocht te vertrekken.
- Op vrijdag 20 juni is een man aangehouden op verdenking van poging tot ambtsdwang (aanzetten overheidsfunctionarissen tot handelen).

Vraag 3, 4 en 5

Deelt u de mening dat zelfs als automobilisten vrijwillig toestaan dat hun auto gecontroleerd werd, dat een dergelijke controles intimiderend kunnen werken en sowieso ongewenst zijn? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat controles van deze controles de vrijheid van burgers onrechtmatig beperken? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening van de woordvoerder van de gemeente Westerwolde dat het «verboden [is] voor burgers om auto's aan te houden op de manier waarop de politie dat doet», en dat «dergelijke acties voor enorm gevaarlijke situaties op en langs de weg [zorgen.]»? Zo ja, waarom en was er sprake van enige strafbare feiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3, 4 en 5

Het is aan het Openbaar Ministerie en uiteindelijk de rechter om te bepalen of er sprake is van strafbare feiten. Dat is niet aan mij om te beoordelen.

Vraag 6 en 7

Wat bedoelde u met uw uitspraak over de groep burgers die bij Ter Apel voor grenswacht speelden: «Laat de politie en marechaussee hun werk doen en hou je aan de wet.»? Op welke wijze hielden deze burgers zich niet aan de wet?

Wat bedoelde u met uw uitspraak «neem het recht niet in eigen hand»? Op welke wijze werd het recht in eigen hand genomen en waarom acht u dit ongewenst?

Antwoord 6 en 7

Wat ik bedoelde met mijn uitspraken is dat het uitvoeren van grenscontroles is voorbehouden aan autoriteiten die wettelijke bevoegd zijn, zoals de Koninklijke Marechaussee, en aan strenge regels gebonden. In dit land is geen ruimte voor eigenrichting.

Vraag 8

Heeft u met uw Duitse ambtsgenoot overlegd hoe tegen deze «grenscontroles» opgetreden moet worden? Zo ja, waar heeft dat overleg toe geleid? Zo nee, wilt dan alsnog met uw Duitse ambtsgenoot gaan overleggen en de Kamer over de uitkomst daarvan informeren?

Antwoord 8

De politie staat in nauw contact met de Koninklijke Marechaussee en de Duitse politie om de situatie aan de grens goed te blijven volgen en waar nodig op te treden. Ook de Koninklijke Marechaussee onderhoudt reguliere contacten met de Duitse grensautoriteiten waar het om binnengrenscontroles gaat.